

Monialainen yhteistyö kunnissa

– etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan näkökulmat

- **Mirja Määttä**
- **Projektitutkija, VTT**
- **Kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskus, Juvenia**

Hedelmällinen yhteistyö

- **Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan anti ja näkymät kunnan monialaisessa yhteistyössä (Mirja Määttä & Miikka Piironen)**
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/649929/URNISBN9789523444065.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Miten hyvä ja toimiva yhteistyö näyttäytyy käytännössä? Millaisia ovat monialaisen yhteistyön hyödyt ja haasteet? Kolmen kunnan työntekijöiden haastattelut.
- Yhteistyömuodot muotoutuvat ajan kanssa paikallisissa konteksteissa, mutta ilman organisaatioiden ja työntekijöiden yhteistyöhalua ja –kykyä, aikaa ja panostusta ne eivät kehity.

Mitä ja miksi

- Monialainen yhteistyö on eri hallinnonalojen ammattilaisten keskinäistä sekä yritysten ja järjestöjen kanssa tekemää **ammattillista yhteistyötä**.
- Yhteistyön eri muodot vahvistavat ja täydentävät toisiaan: tarpeiden monialainen kartoittaminen, yhteinen suunnittelu, asiakastyössä toteutettu palveluohjaus tai ammattilaisten yhdessä tekemä asiakasohjaus.
- Toimiva yhteistyö palvelee ennen kaikkea nuoria ja tukee heidän osallisuuttaan oman elämän valinnoissa ja yhteiskunnassa.
- Yhteistyöstä hyötyvät myös yksittäiset työntekijät ja koko kunnan tai alueen palveluekosysteemi.

- 1 Johdatusta yhteistyön teemaan
- 2 Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan eetos ja tavoitteet
- 3 Monialainen yhteistyö kunnan nuorten palveluissa – aiempaa tutkimusta
  - 3.1 Nuorten palveluverkostot
  - 3.2 Monialainen yhteistyö etsivässä nuorisotyössä ja nuorten työpajoilla
  - 3.3 Monialaisen yhteistyön teesejä
- 4 Tutkimuksen toteutus
- 5 Hyvä yhteistyö nuorten palveluissa
- 6 Nuorten palvelujen puutteet ja niiden vaikutukset ammattilaisten toimintaan
- 7 Yhteistyön toimivuus ja kehittämistarpeet
  - 7.1 Etsivän nuorisotyön yhteistyö muiden palvelujen kanssa
  - 7.2 Työpajojen yhteistyö muiden palvelujen kanssa
- 8 Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan tehtävä osana monialaista yhteistyötä

Nuorten palvelujen yhteistyö kunnissa on aivan välttämätöntä

- Se tuottaa nuorille yksittäisiä palveluja paremmin saavuttavia ja osuvia palveluja sekä tukee heidän tulevaisuuden mahdollisuuksiaan. Yhteistyön tavoitteena on ennen kaikkea tarjota nuorille se tuki, mikä heille yhteiskunnan jäsenenä kuuluu.
- Yhteistyö vahvistaa ammattilaisten mahdollisuuksia toimia omassa tehtävässään ja toteuttaa ammatillista osaamistaan täysimääräisesti.
- Hyvässä yhteistyössä ammattilaisten on mahdollista vaikuttaa omaan työhön, palvelujen kehittämiseen ja nuorten elinoloihin sekä muuhun päätöksentekoon laajemmin kunnassa ja yhteiskunnassa.

Kaikilla tasoilla tarvitaan avoimuutta yhteistyöhön

- Monialainen yhteistyö edellyttää esihenkilöiden vankkumatonta käytännön tukea työntekijöille sekä esihenkilöiden omaa sitoutumista ja panostusta yhteistyöhön yli hallintokuntarajojen.
- Myös kuntapäätäjien – toimialajohtajien ja poliittisten päättäjien – tuki monialaiselle yhteistyölle on välttämätöntä.
- Monen eri organisaation läpileikkaava toiminta vaatii strategista ja operatiivista johtamista sekä langat käsissään pitävää koordinointia.

Monialainen yhteistyö edellyttää sitoutumista

- Yhteistyö edellyttää työntekijöiltä halua ja joustavuutta toimia yhdessä toisten ammattilaisten kanssa, myös eri tavalla toimivien ja ajattelevien kanssa. Yhteistyön hioutuminen vaatii aikaa ja vaivannäköä.
- Monialainen yhteistyö ei aina ole helppoa. Välillä pitää sietää sitäkin, ettei oma panos ja osaaminen saa sille kuuluvaa arvostusta. Yhdessä työtä tehdessä arvostus yleensä kasvaa.

Monialaisessa yhteistyössä tähdätään pitkälle

- Kunnan nuorten palveluverkoston kartoittaminen on tarpeellista jatkuvasti. Mitä kokonaisvaltaisemmin kunnassa ollaan tietoisia kaikista toimijoista ja niiden nuorille tarjoamasta tuesta, sitä parempaa yhteistyötä voidaan tehdä.
- Nuorten palvelujen kehittäminen kokonaisuutena on olennaista, jotta sen kaikki osat voivat toimia mielekkäästi.
- Vaikka ongelmiin ratkaisuja etsivä monialainen työskentely on tärkeää, ei nuoria kannata tarkastella pelkästään huolien ja ongelmien näkökulmista. Myös nuorten hyvinvointia edistävään ja voimavaroja vahvistavaan monialaiseen yhteistyöhön kannattaa panostaa.

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan näkökulmasta

- Väljästi säädellyltä nuorisotyöltä odotettu kunnissa nuorisopoliittista työtettä mutta myös joustavan työrukkasen roolia.
- Etsivässä työssä sekä työpajavalmennuksessa korostuu tehtäväkuvan selkeyttämisen ja toisinaan rajaamisenkin tarve suhteessa muihin ammattilaisiin.
- Tarvetta siihen, että etsivän nuorisotyön ja työpajavalmentajien arkisissa kohtaamisissaan kertyvää tietoa arvostetaan ja hyödynnetään, kun nuorta neuvotaan eteenpäin tai tehdään nuorta koskevia viranomaispäätöksiä.
- Tehtäväkuvan selkeyttämisen ja rajaamisen tarve myös suhteessa nuorten tarpeisiin.
- Nuoren kannattelu, jonkinlainen perälautana olo, ennen tarvittaviin palveluihin pääsyä koetaan usein välttämättömänä mutta myös taakkana. Missä tulevat vastuun ja osaamisen rajat vastaan?

Palvelupuutteita

- Mielensterveyspalvelut; Päihdepalvelut; Nepsy-nuorten palvelut; Sosiaalinen kuntoutus; Starttivalmennuksen startti...
- Mt- ja päihdepalvelujen puutteet ydintehtävänsä suorittamisessa näyttävät ulospäin johtuvan pitkälti resurssivajeista
- Monialaisen yhteistyön kehittämisen kannalta mielensterveys- ja päihdepalvelujen ammattilaisten osallistuminen nuorten palvelujen yhteistyöhön sekä jalkautuvaan työskentelyyn olisi ensiarvoista
- Verkostokokouksissa eri hallinnonalat tulevat tietoisiksi jakamastaan neuvottomuudesta eivätkä enää voi olettaa jonkun kyvykkäämmän jossain muualla ratkovan pulmakohtia heidän puolestaan. (Arnkil & Eriksson 1999.)

Syventyvä monialainen yhteistyö

- Ammattilaisten verkostoissa täysivaltaisen osallisuuden toteutuminen edellyttää kunkin ammattilaisen tai laajemmin ammattikunnan tunnistamista ja tunnustamista – sitä että kaikilla on keskenään tasavertainen status sosiaalisessa vuorovaikutuksessa työnkuvasta riippumatta.
- sekä riittävästi materiaalisia resursseja ja omaa päätösvaltaa yhteisissä asioissa (recognition, redistribution, representation – Nancy Fraser).
- Kuntahaastatteluissa tuli esille, että hyvässä yhteistyössä erilaiset tehtävät, virkavastuut ja institutionaaliset järjestelyt eivät ole esteenä arjen työskentelyssä syventyvälle yhteistyölle.

Kiitos

mirja.maatta@xamk.fi